

Huvudman

Fria Läroverken i Sverige AB
info@watma.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Malmö Fria Läroverk i Malmö; nu fråga om uppföljning av beslut den 21 juni 2023

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2023 inlett en tillsyn av Malmö Fria Läroverk i Malmö kommun med den enskilda huvudmannen Lärande i Sverige AB. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Malmö Fria Läroverk följer gällande vissa bestämmelser om undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, bedömning och betygsättning, skolans arbete med att skapa studiero samt frånvaro. Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 24 och 25 april 2023. Som en del av tillsynen har även följande dokumentation granskats, timplaner, åtgärdsprogram, betygskataloger samt frånvarostatistik. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har den 21 juni 2023 beslutat att förelägga Fria Läroverken i Sverige AB att senast den 25 september 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning och lärande, särskilt stöd, skolans arbete med att skapa studiero samt frånvaro.

Fria Läroverken i Sverige AB har den 25 september 2023 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Fria Läroverken i Sverige AB har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Undervisning och lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck

Av huvudmannen redovisning framgår att lärarna har kompetensutvecklats inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck. Av redovisningen framgår även att huvudmannen planerar att fortsätta arbetet med kompetensutvecklingsinsatser med skolans lärare för att säkerställa att eleverna återkommande får ta del av kunskapsområdet. Efter genomförd kompetensutveckling har skolans lärare fått genomföra tester för att säkerställa att samtliga lärare har förstått innehållet i kompetensutvecklingsinsatsen.

Vidare framgår att kunskapsområdet nu behandlas återkommande, det vill säga under alla år av elevernas utbildning. Huvudmannen har genom redovisningen inkommit med en plan där det tydligt framgår hur kunskapsområdet sexualitet samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck ska behandlas återkommande i år 1, år 2 och år 3. Genom planen framgår hur och när lärarna ska lyfta kunskapsområdet inom de olika ämnena samt vem som bär ansvar för de olika delarna genomförs. Av planen framgår även att temadagar återkommande kommer att genomföras för att belysa kunskapsområdet ytterligare. Utöver detta kommer kunskapsområdet sexualitet samtycke och relationer samt hedersre-

laterat våld och förtryck kontinuerligt att behandlas på mentorstid genom information och övningar. I detta arbete har huvudman, rektorn samt skolans personal varit delaktiga.

Av huvudmannens redovisning framgår även att huvudmannen säkerställt att kunskapsområdet behandlas återkommande och under alla år av elevernas utbildning genom att samtliga lärare, med stöd av skolläda och elevhälsa, planerar för hur området ska integreras i respektive ämne.

Rättslig reglering

Av läroplanen för gymnasieskolan framgår att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande i utbildningen får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi. (Lgy 11, [SKOLFS 2011:144] 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Gymnasieskolans uppdrag, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden)

Av läroplanen för gymnasieskolan framgår också att rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. (Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att skolans samtliga lärare och övrig personal den 9 augusti 2023 har informerats om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt rektorns ansvar att för samtliga inkomna anmälningar utreda elevers behov av särskilt stöd. Av redovisningen framgår även att huvudmannen har genomfört ett kunskapstest med skolans samtliga lärare och övrig personal för att säkerställa att informationen

har nått fram till samtliga, där en bristande förståelse har noterats har samtal genomförts med berörd personal för att säkerställa förståelse.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att rektorn tillsammans med samtliga lärare som bedriver och därmed ansvarar för undervisningen, har identifierat och dokumenterat vilka elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Av redovisningen framgår att 40 stycken elever har identifierats. Denna dokumentation har getts in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder.

Av huvudmannens redovisning framgår även att rektorn har startat utredningar för varje elev som identifierats enligt ovan samt för varje elev som därutöver anmäls kunna vara i behov av särskilt stöd. Av redovisningen framgår att rektorn har dokumenterat vilket datum en utredning har startat för respektive elev.

Av redovisningen framgår också att en representant för huvudman har förtydligat rutinerna för rektorn och elevhälsan avseende att en utredning alltid ska startas vid inkommen anmälan om utredning av elevs behov av särskilt stöd. Vidare framgår att rektorn via skolans digitala system automatiskt får information när en anmälan om särskilt stöd inkommit. Därigenom är rektorn uppdaterad och kan skyndsamt se till att utredningar om särskilt stöd startas.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete med att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen den 15 augusti 2023 har klargjort skyldigheten för personal och elever att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning endast får användas i undervisningen enligt lärares instruktioner, eller om de utgör extra anpassningar alternativt särskilt stöd, eller om det annars finns särskilda skäl. Av redovisningen framgår vidare att det nu tydliggjorts, genom skolans mobiltelefonpolicy, vid vilka tillfällen elever får använda mobiltelefoner i undervisningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärares instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid undervisning endast får användas enligt lärares instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande. Det innebär att privat användning som huvudregel inte är tillåten och det gäller oavsett om det är av skolan tillhandahållen elektronik eller en elevs privata utrustning. Ett eventuellt användande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska därmed utgöra ett medel i undervisningen för att utveckla eleverna mot utbildningens mål. Utgångspunkten är att läraren ger generella instruktioner. Lärares instruktion behöver dock inte vara samma för alla elever. Elever kan arbeta med olika uppgifter och utifrån det pedagogiska syftet kan elever som arbetar med en viss typ av uppgifter få använda mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning medan andra som arbetar med andra uppgifter inte får det. Enligt första stycket andra punkten ska det även vara möjligt att använda mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning om användningen sker som en extra anpassning eller särskilt stöd enligt 3 kap. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att det den 10 augusti 2023 genomfördes en informationsinsats där lärare och övrig skolpersonal informerades om Malmö Fria Läroverks utarbetade rutiner och skollagens krav på utredningsskyldighet vid upprepad eller längre frånvaro. Av redovisningen framgår även att huvudmannen har genomfört ett kunskapstest med skolans samtliga lärare och övrig personal för att säkerställa att informationen har nått fram till samtliga, där en bristande förståelse har noterats. Samtal genomförts med berörd personal för att säkerställa förståelse.

Av redovisningen framgår vidare att rektorn tillsammans med lärare och annan personal senast den 25 september 2023 har uppmärksammat vilka av skolans elever som har upprepad eller längre frånvaro, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. En förteckning över dessa elever har skickats in till Skolinspektionen i samband med redovisningen. Av den framgår att 85 stycken elever identifierats.

Av huvudmannens redovisning framgår att för varje uppmärksammat elev med upprepad eller längre frånvaro har rektorn sett till att det skyndsamt har startats en utredning om orsakerna till frånvaron. Av dokumentationen framgår att utredningar genomförts i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare (om eleven ej är myndig) samt med elevhälsan. Huvudmannen har genom redovisningen inkommit med skriftlig dokumentation kring när utredningar har startats och slutförts för respektive elev under perioden den 17 augusti 2023 till och med 25 september 2023. I dokumentation framgår även varför beslut, i vissa fall, har fattats kring att inte starta en frånvaroutredning.

Av redovisningen framgår att det för var och en av de elever som uppmärksammas och har en upprepad eller längre frånvaro har vidtagits åtgärder som bedömts vara nödvändiga för att eleverna ska öka sin närvaro och fullgöra sin skolgång. Av dokumentationen framgår att åtgärderna har sin utgångspunkt i den utredning om frånvaro som genomförts. Genom huvudmannens redovisning har de åtgärder som vidtagits dokumenterats och en sammanställning över dessa har getts in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder.

Av redovisningen framgår även att skolans kurator har genomfört en workshop med skolans lärare där de arbetat med övningar utifrån skolans frånvarotrappa. Detta för att tydliggöra skolans rutin och vem som ansvarar för de olika insatserna.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. (15 kap. 16 § skollagen)

Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet är fattat av Beslutsfattaren Åsa Rasmussen. Utredaren Malin Lindberg har varit föredragande i ärendet.